

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/317/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7712201061
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7712201061.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudcov JUDr. Jarmily Maximovej a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobkyne V. X., nar. XX.X.XXXX, bytom Q., F. XX, zast. JUDr. Vladimírom Bajtošom, advokátom, so sídlom Košice, Slovenskej jednoty 8, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovanej proti rozsudku 10C/7/2012 zo 7.5.2019 Okresného súdu Michalovce

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v časti výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené do sumy 19.075,75 €, ktoré je žalovaná povinná zaplatiť žalobkyni do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti m e n í rozsudok tak, že žalobu zamieta.

Žalobkyni priznáva náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) rozsudkom zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni sumu 4.075,75 € z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným trestným stíhaním, (I), sumu 50.000 € z titulu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným trestným stíhaním, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (II) a žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania (III).

2. Rozhodol tak o návrhu žalobkyne, ktorá sa od žalovanej domáhala náhrady škody spolu vo výške 54.075,75 € v zmysle ust. § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. s poukazom na to, že bola zadržaná a umiestnená do cely predbežného zadržania od 14.12.2005 do 15.12.2005 a vzhľadom na jej oslobodenie spod obžaloby má za to, že aj jej zadržanie a umiestnenie do cely predbežného zadržania bolo nezákonné. Dôvodila, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., pričom jej bola spôsobená škoda majetková, spočívajúca v nákladoch vynaložených na obranu v trestnom konaní a nemajetková ujma spočívajúca v znížení jej spoločenského statusu ako aj škoda spôsobená nezákonným zadržaním.

3. Súd prvej inštancie vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom sp. zn. 10C 7/2012-68 zo 14.1.2014, kedy žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie založil na tom, že neboli splnené podmienky na rozhodnutie vo veci, pretože (pôvodne) žalovaná strana Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, aj keď má spôsobilosť na právne úkony, nemá v prejednávanej veci pasívnu legitímáciu a zodpovednosť za škodu má niesť štát. Po odvolaní sa žalobkyne Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 2Co 417/2014-82 zo 4.5.2015 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu, že odňal žalobkyni možnosť konať pred súdom a vec mu vrátil na ďalšie konanie, vytykajúc mu, že neposudzoval

vec z pohľadu opodstatnenosti žaloby po hmotnoprávnej stránke, ale žalobu zamietol len na základe toho, že žalovaná nebola označená v plnom rozsahu v zmysle ust. § 3 zákona č. 514/2003 Z.z., pričom je nepochybné, a vyplýva to aj zo žaloby, že žalobkyňa cituje ust. § 3 ods. 1, 2 uvedeného zákona a konštatuje, že štát zodpovedá za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci. Už len z tejto skutočnosti mohol súd prvej inštancie širším výkladom vyvodiť záver, že žalovanou je Slovenská republika, ktorá nikdy nemôže vystupovať ako samostatný subjekt bez označenia orgánu, ktorý má za ňu konať. Následne žalobkyňa podaním z 9.10.2015 uviedla, že žalovanou je Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR. Súd prvej inštancie druhýkrát vo veci rozhodol proti takto označenej žalovanej rozsudkom 10C/7/2012-136 z 30.3.2017, ktorým žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Po odvolaní sa žalovanej Krajský súd v Košiciach uznesením 11Co/270/2017-170 z 15.8.2018 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie s usmernením, že za štát má v prejednávanej veci konať Generálna prokuratúra SR (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo/289/2014).

4. Súd v odôvodnení rozsudku (v poradí tretieho) zhrnul výsledky dokazovania, vyšiel zo skutkových tvrdení žalobkyne a na vec aplikoval ust. § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. b/, § 5 ods. 2, 3, § 6 ods. 1, 2, 3, 4, § 15 ods. 1, 2, § 17 ods. 1, 2, § 18 ods. 1, 2, 3, § 27b ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., účinného do 31.12.2008 a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Konštatoval, že nebolo medzi stranami sporným, že dňa 14.12.2005 bolo uznesením vyšetrovateľa Ministerstva vnútra, úradu inšpekčnej služby PZ začaté voči žalobkyni trestné stíhanie a vznesené proti nej obvinenie pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona a prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160 ods. 2 Trestného zákona, a že následne personálnym rozkazom Ministra vnútra SR bola prepustená zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru. Rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 8T 121/2009-1090 z 1.2.2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 5To 18/2010-1108 z 23.10.2010 bola žalobkyňa oslobodená spod obžaloby vznesenej prokurátorom Vojenskej obvodovej prokuratúry Prešov pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa a pre trestný čin prijímania úplatku a inej náležitej výhody, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bola stíhaná. Uznesenie o vznesení obvinenia zo 14.12.2005 bolo preto rozhodnutím nezákonným, z ktorého dôvodu žalobkyni vznikol nárok na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., a to nárok na náhradu trov v trestnom konaní (predložená faktúra a rozpis právnych služieb na vyúčtovanie odmeny advokáta v sume 4.075,75 €) a na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 50.000 €.

5. Súd mal za preukázané, že nezákonné trestné stíhanie a kriminalizácia zasiahli do majetkovej sféry žalobkyne, nakoľko stratou zamestnania došlo k zníženiu, ba priam až k znemožneniu jej možnosti majetkovo zabezpečiť seba a svoju rodinu, došlo aj k zásahu do jej osobnostnej sféry, nakoľko vážne bola narušená jej povesť bezúhonného človeka, prišla o prácu, a keďže počas takmer celého svojho profesijného života pracovala v X. predpoklad, že ak by nedošlo k jej trestnému stíhaniu, naďalej by ostala príslušníčkou policajného zboru. Mal za zrejmé, že k vedeniu trestného stíhania proti osobe žalobkyne, a teda k zásahu do jej práv, nemuselo dôjsť, nakoľko rozsudok Okresného súdu Michalovce 8T 121/2009 v spojení s rozsudkom krajského súdu 5To 18/2010 je dôkazom toho, že skutok, pre ktorý bolo vedené trestné stíhanie voči nej, sa nestal. Konštatoval, že pri výške nemajetkovej náhrady vychádzal z voľnej úvahy, avšak z hľadísk, ktoré sú v súčasnosti uvedené v § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. Mal za to, že výška náhrady nemajetkovej ujmy je primeraná ujme, ktorú utrpela žalobkyňa nezákonným rozhodnutím. Poukázal na argumentáciu v rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14Co/85/2013 z 26.3.2013 podľa ktorej vo veciach ochrany osobnosti sú žalobcom priznávané náhrady nemajetkovej ujmy v podstatne vyšších sumách (napr. niektorým politikom ako aj bývalému predsedovi Najvyššieho súdu SR), hoci zásahy do ich osobnostných práv nemali zďaleka také dôsledky, aké malo nezákonné trestné stíhanie žalobkyne. Prihliadajúc na kritériá vyplývajúce z ust. § 17 ods. 2 z.č. 514/2003 Z.z. konštatoval, že žalobkyňa pred vznesením obvinenia zo dňa 14.12.2005 viedla riadny život a bola bezúhonnou osobou. Podkladom pre vydanie personálneho rozkazu ministra vnútra, ktorým bola žalobkyňa prepustená zo služobného pomeru bol skutok, pre ktorý bolo proti žalobkyni vznesené obvinenie pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa a prijímania úplatkov a inej nenáležitej výhody, a po nútenom odchode už nemohla v uvedenej oblasti v policajnom zbore pracovať, pretože aj keď ju následne na základe rozkazu ministra vnútra z 8.5.2013 prijali do policajného zboru, v dôsledku šikany zo strany nadriadených ako aj z dôvodu, že bola pridelená na pracovisko, ktoré bolo najvzdialenejšie od miesta jej trvalého bydliska (86 km) bola nútená požiadať následne o predčasný odchod do dôchodku. Vedenie trestného stíhania proti nej malo za následok jednak stratu zamestnania a následne sťaženie jej spoločenského uplatnenia, dlhé obdobie si nemohla nájsť prácu a zhoršil sa

jej zdravotný stav (rok od vznesenia obvinenia bola PN). Súd uzavrel, že trestným stíhaním žalobkyne utrpela jej povesť jednak v mieste bydliska ale aj v predchádzajúcom profesionálnom živote, a to aj na základe mediálnych výstupov vtedajšieho ministra vnútra. Trestné stíhanie vážne a negatívne zasiahlo nielen do súkromného života samotnej žalobkyne ale do života celej jej rodiny, nezákonným trestným stíhaním prišla o stály príjem a zabezpečenie rodiny, čo nepochybne zanechalo stopy v partnerskom vzťahu a v rodine ako takej, v dôsledku trestného stíhania začala mať aj zdravotné problémy, utrpela duševnú traumu a okrem iných zdravotných problémov do súčasnej doby užíva antidepresíva, v dôsledku trestného stíhania prestala žiť spoločenským životom, s nikým sa nestýka, cíti sa spoločensky vyradená, má za to, že každý na ňu pozerá, ako by niekoho zavraždila. Trestné stíhanie žalobkyne narušilo vzájomné vzťahy nielen medzi manželmi ale aj rodičmi a deťmi a okolím, čo malo najmä u detí vplyv na ich duševné zdravie a psychický vývoj. Došlo aj k zásahu do spoločenského uplatnenia žalobkyne, pretože dlhú dobu si nemohla nájsť prácu, a aj keď ju museli opätovne prijať k polícii, z dôvodov už vyššie uvedených musela odísť a zamestnanie si našla až ako opatrovatelka v Rakúsku.

6. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalovaná argumentujúc, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a navrhla aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a to tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne, prípadne ako nezákonný zruší a vráti súdu prvej inštancie za účelom dokazovania. Po citácii § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. uviedla, že v prípade zodpovednosti orgánu verejnej moci za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, musí ísť o rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda a toto bolo pre nezákonnosť zrušené alebo zmenené príslušným orgánom. V tejto súvislosti poukazovala na právne názory vyjadrené v rozsudkoch Okresného súdu Bratislava I z 15.10.2015 sp. zn. 8C/10/2013-154 a z 24.7.2015 sp. zn. 19C/181/2013-140 a v rozsudku Krajského súdu v Bratislave pod sp. zn. 8Co/251/2010, ktoré súhlasne zastávali stanovisko, že nemožno považovať uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné len z dôvodu, že obvinený nebol právoplatne odsúdený. Žalovaná poukázala aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.3.2012 sp. zn. 7Cdo/27/2011, z ktorého vyplýva, že na to aby bolo rozhodnutie označené ako nezákonné, musí byť určeným procesným postupom zrušené. V zmysle Trestného poriadku policajný orgán, resp. vyšetrovateľ nemal inú možnosť, ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, iba vydať uznesenie o vznesení obvinenia. Zdôraznila, že súd v predmetnej veci obžalobu prokurátora prijal, pričom dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na postup podľa § 241 a nasl. Trestného poriadku, teda nie sú dôvody na postúpenie veci, prípadne zastavenie trestného stíhania. Súd prijatím obžaloby potvrdil zákonnosť obžaloby a nezistil procesné pochybenia, pre ktoré by mohol vrátiť obžalobu prokurátorovi. Následne po dokazovaní súd rozhodol tak, že žalobkyňu spod obžaloby oslobodil, pretože nebolo preukázané, že sa stal skutok, pre ktorý bola trestne stíhaná. K výške nemajetkovej ujmy žalovaná uviedla, že táto má byť určitou náhradou za protiprávny stav, ktorý mal spôsobiť nenapraviteľnú ujmu dotknutej osobe. Nemajetková ujma neslúži na navrátenie do pôvodného stavu, či ako prostriedok na obohatenie sa, ale predovšetkým ide o prostriedok spravodlivej nápravy. V tejto súvislosti odvolateľka poukazovala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.7.2008 pod sp. zn. 3Cdo/201/2007, sp. zn. 4Cdo/171/2005 z 26.4.2005, v ktorých je konštatované, že i keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkolvek kontrole a nemožno priznávať neprimerané sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa. Citovala ust. § 17 ods. 4 z.č. 514/2003 Z.z. a § 6 z.č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, podľa ktorého celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť 50 násobok minimálnej mzdy a v tejto súvislosti poukázala na uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/100/2017 zo 17.10.2017 a sp. zn. 3Cdo/19/2018, v ktorých bol vyslovený záver o povinnosti všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a ESLP. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle z.č. 412/2012 Z.z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESLP. Podľa názoru ESLP náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujmy na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo. ESLP tiež konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napr. Flux v. Moldavsko). Zdôraznil, že určená výška náhrady za porušenie osobnostných práv musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia a pre obeť násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv

by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenie alebo násilné činy (napr. Italehti a Karhuvaara v. Fínsko). Žalovaná dôvodila, že žalobkyňa bola síce prepustená zo zamestnania, avšak následne bola opäť prijatá do policajného zboru. Prípadnú šikanu a pridelenie 86 km od bydliska mala riešiť so svojim nadriadeným. K zhoršeniu zdravotného stavu žalobkyne odvolateľka uviedla, že tento preukázateľne nevyplýva z trestného stíhania proti nej.

7. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej zastávala názor, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne, v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu v predchádzajúcich konaniach. K zákonnosti - nezákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní uviedla, že už z faktu, že z pätnástich zadržaných a stíhaných osôb, všetci, alebo takmer všetci obžalovaní boli oslobodení, možno vyvodiť nekvalitu a účelovosť postupu orgánov prípravného konania, včítane nedostatočného dozoru nad zákonnosťou príslušnej súčasti prokuratúry. Trvala na tom, že postup najmä zložiek MV SR mal politické pozadie, malo slúžiť vtedajšiemu novému ministrovi vnútra SR - mimochodom mimoriadne nekompetentného vo veciach trestného práva - na jeho „osobnú prezentáciu“ ako bojovníka proti korupcii, o čom svedčia vtedajšie mediálne výstupy, ktoré sú z časti súčasťou tohto spisu. Aj v dôsledku týchto medializácií bol dopad trestného stíhania na žalobkyňu zosilnený s dôsledkami, ako to bolo dokumentované v tomto konaní. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, jej uznanie aj výška je plne odôvodnená, pričom v rámci konania na OS Michalovce predniesla návrh na mimosúdne vyrovnanie v záujme urýchleného ukončenia tejto veci, ktorý žalovaná odmietla. Navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť v celom rozsahu a rozhodnúť o trovách konania.

8. Žalovaná vo vyjadrení k podaniu žalobkyne zastávala stanovisko, že orgány činné v trestnom konaní a súd rozhoduje o každej osobe, proti ktorej je vedené trestné stíhanie samostatne. Tvrdenia žalobkyne, že všetci, alebo takmer všetci obžalovaní boli oslobodení sú ničím nepodložené. Súd v trestnom konaní aplikoval zásadu dubio in reo, teda v pochybnostiach v prospech páchatel'a. Prokuratúra je nezávislý orgán, nepodlieha kontrole žiadneho z ústredných orgánov štátnej správy. Nie je možné prokuratúre pričítať zodpovednosť za konanie vtedajšieho ministra vnútra, rovnako tak medializáciu prípadu.

9. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP), prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 až § 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 až § 358 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je čiastočne dôvodné.

10. Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, že žalovaná je zodpovedná za nemajetkovú ujmu, ktorá žalobkyňi vznikla v priamej príčinnej súvislosti s vydaním nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia vyšetrovateľa Odboru inšpekčnej služby v Košiciach zo dňa 14.12.2005, na základe ktorého bola žalobkyňa nespravodlivo obvinená z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa a prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 158 ods. 1 písm. a) a § 160 ods. 2 Trestného zákona, a trestne stíhaná v období od 14.12.2005 až do času, kedy sa trestná vec skončila oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Michalovce zo sp. zn. 8T/121/2009 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5To/18/2010.

11. K odvolacej námietke žalovanej týkajúcej sa ust. § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. (ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu) a k argumentácii, že v trestnom konaní proti žalobkyňi, nebolo žiadne z právoplatných rozhodnutí zrušené alebo zmenené, na to určeným procesným postupom, preto nešlo o nezákonné rozhodnutia, odvolací súd dodáva:

12. Pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť (§ 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých

zákonov). Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania sa trestné konanie končí a zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle cit. ustanovenia § 6 ods. 1 prvá veta uvedeného zákona je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Pre správnu interpretáciu tohto ustanovenia nestačí vychádzať len z jeho jazykového znenia, teda z doslovného gramatického výkladu, ale je nevyhnutné uplatniť výklad systematicky a teleologicky. Z hľadiska systematického výkladu objasňujúceho obsah právnej normy vo vzájomných súvislostiach s inými právnymi normami možno dospieť k záveru, že pokiaľ cit. ustanovenie § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. je umiestnené vo štvrtej časti označenej ako spoločné ustanovenia, prichádza do úvahy jeho praktické uplatnenie aj v prípade zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktorej podmienky upravuje § 6 tohto zákona. Z hľadiska teleologického výkladu vychádzajúceho zo zmyslu a účelu právneho predpisu, ktorým je v prípade uvedeného zákona ochrana základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, nemožno lipnúť na formálnom zrušení (zмене) tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale splnenie tejto podmienky treba vykladať extenzívne. Za ústavne konformný treba preto považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania sa trestné konanie končí, to znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Zastavenie trestného stíhania znamená, že výsledky trestného (prípravného) konania ukazujú, že nejde o trestný čin, zároveň znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania o vznesení obvinenia (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4M Cdo 15/2009).

13. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je teda špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Zmyslom právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu je, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe), bola odčinená. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby, prípadne zastavením trestného stíhania, je treba hľadať nielen v ustanovení čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v čl. 1 ods. 1 Ústavy, teda v princípoch materiálneho právneho štátu, ktorý musí niesť zodpovednosť za nezákonné konanie svojich orgánov, či za konanie, ktorým štátne orgány alebo orgány verejnej moci priamo zasahujú do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je isto povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, pokiaľ sa neskôr ukáže nielen ako nezákonný, ale tiež v prípade, keď je trestné konanie samo zastavené, alebo ak bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený.

14. V prejednávanvej veci súd prvej inštancie správne aplikoval na daný prípad ust. § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. a správne posúdil zodpovednosť štátu ako zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Správne interpretoval uvedené ustanovenie v otázke, že zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že k trestnému činu nedošlo má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Vo vzťahu k žalobkyni vydal vyšetrovateľ uznesenie o vznesení obvinenia dňa 14.12.2005, ktoré v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR treba považovať za nezákonné a potom, čo žalobkyňa bola spod obžaloby oslobodená, aj za zrušené.

15. Je pravdou, že nie každé uznesenie o vznesení obvinenia možno považovať automaticky za nezákonné potom, čo nedošlo k odsúdeniu obvineného, ale v takom prípade je potrebné prihliadnúť na okolnosti, pre ktoré nedošlo k odsúdeniu obvineného. Zastavenie trestného stíhania nemá rovnaký význam ako zrušenie, či zmena uznesenia pre nezákonnosť, a preto nevzniká ani právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia za predpokladu, ak si obvinený vznesenie obvinenia

zavinil sám alebo bol spod obžaloby oslobodený, alebo proti ktorému bolo trestné stíhanie zastavené iba preto, že nie je za spáchaný trestný čin trestne zodpovedný, alebo že mu bola udelená milosť, alebo že trestný čin bol amnestovaný. O takýto prípad sa však v prejednávanej veci nejedná, nakoľko žalobkyňa bola oslobodená spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že skutky v obžalobe sa stali. Vzhľadom na uvedené, odvolacia námietka žalovanej spočívajúca v nesplnení podmienok pre vznik zodpovednosti za škodu, je nedôvodná.

16. Za dôvodné však považuje odvolací súd odvolanie žalovanej vo vzťahu k právnomu posúdeniu veci súdom prvej inštancie ohľadom výšky priznanej nemajetkovej ujmy. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a stotožňuje sa so záverom súdu prvej inštancie, že každé trestné stíhanie predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca, ktoré vyvoláva negatívne dopady na jeho osobný život a životný osud, pretože samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každú osobu a stresujúcim životným faktorom. Už samotné trestné stíhanie trvajúce vyše štyri roky výrazne negatívne zasiahlo do súkromného a osobného života žalobkyne, jej rodiny, do jej cti a dobrej povesti, dôstojnosti, a to tým skôr, ak išlo o obvinenie nepravdivé, čo je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom. Je teda nepochybné, že trestné stíhanie, ktoré bolo realizované v rozpore so zákonom, resp. ústavným poriadkom, je spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv.

17. Odvolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2017 sp. zn. ÚS 754/2016-42 podľa ktorého vedenie trestného stíhania na základe nezákonného uznesenia o jeho začatí bez ohľadu na to, či bolo vydané za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. alebo za účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z., odôvodňuje s ohľadom najmä na čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny právo na náhradu nemajetkovej ujmy takto stíhanej osoby, pokiaľ jej táto v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania vznikla. Ústavný súd preto konštatoval, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo inak než odsúdením (a to aj v prípade, ak nebolo realizované väzobne), je ústavne akceptovateľným a ústavou predpokladaným spôsobom poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osobe, a to aj v prípade, ak bolo trestné stíhanie začaté už za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. (t. j. pred 1. júlom 2004).

18. Odvolací súd v súvislosti s výškou priznanej nemajetkovej ujmy odkazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/19/2018 z 24.7.2018, ktorý v dôvodoch svojho uznesenia okrem iného uviedol: „Najvyšší súd v rozhodnutí z 31. mája 2007 sp. zn. 4 Cdo 177/2005, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 13/2009, pri riešení otázky odškodnenia väzby vyslovil záver, podľa ktorého nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Najvyšší súd zdôraznil, že ustanovenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru obsahuje tzv. neurčitý právny pojem, ktorý vyžaduje jeho aplikáciu na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Neurčité právne pojmy v žiadnom prípade nie sú ustanoveniami, ktoré by súdu umožňovali ľubovôľu, alebo ktoré by umožňovali súdu absolútne neobmedzenú úvahu. Ich aplikáciu a výklad je súd povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejedávanej veci obdobných veciach (najvyšší súd v tomto rozhodnutí poukázal na rozsudok ESLP zo 17. júla 2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike). V rozhodnutí z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005 najvyšší súd konštatoval, že i keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkolvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať. Danou problematikou sa najvyšší súd zaoberal aj v rozhodnutí z 31. júla 2012 sp. zn. 6 Cdo 37/2012, v ktorom dospel k záveru, že súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejednávanej veci obdobných veciach; v tomto rozhodnutí dovolací súd poukázal na nález ústavného súdu zo 6. decembra 2006 sp. zn. III. ÚS 147/06 a tiež

na rozsudok ESLP zo 17. júla 2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike. Najvyšší súd v rozhodnutí z 30. septembra 2013 sp. zn. 6 MCdo 15/2012 dospel k záveru, podľa ktorého určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z.z. v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia, v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania. Vyššie uvedené rozhodnutia najvyššieho súdu sa týkali sporov, v ktorých išlo o náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. Tento zákon neupravoval náhradu (a teda ani jej výšku) nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu. K záveru o možnosti priznať túto náhradu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. dospela prax všeobecných súdov Slovenskej republiky až v súvislosti s právnymi názormi najvyššieho súdu obsiahnutými v judikáte R 13/2009. V danom prípade žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý na rozdiel od zákona č. 58/1969 Zb. upravuje možnosť priznať aj túto náhradu. Zákon č. 514/2003 Z.z. bol od svojho vydania viackrát novelizovaný. Výšky náhrady nemajetkovej ujmy sa týkala novela vykonaná zákonom č. 517/2008 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 517/2008 Z.z.“) účinným od 1. januára 2009 a ďalej zákonom č. 412/2012 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 412/2012 Z.z.“) účinným od 1. januára 2013. V zmysle § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 517/2008 Z.z. sa výška nemajetkovej ujmy určuje s prihliadnutím najmä na a/ osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b/ závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Ustanovením § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 517/2008 Z.z. bol stanovený minimálny limit výšky nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami uvedenými v § 7 a 8 tohto zákona (tak, že jej výška je najmenej jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody). V zmysle § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z. výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa § 17 ods. 2 tohto zákona nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (pričom osobitným predpisom sa tu podľa poznámky pod čiarou rozumie zákon č. 215/2006 Z.z.). Zákonom č. 412/2012 Z.z. bol teda stanovený maximálny limit výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Na záveroch najvyššieho súdu o povinnosti všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a ESLP, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nezmenili neskôr nič ani zákon č. 517/2008 Z.z. ani zákon č. 412/2012 Z.z. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z.z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESLP“. Dovolací súd v tomto rozhodnutí tiež uviedol, že pokiaľ odvolací súd pri úvahách o určení primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy neprihliadol na závery najvyššieho súdu o potrebe určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po náležitom zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, odklonil sa od ustálenej praxe dovolacieho súdu a rozhodol nesprávne.

19. Aj keď zákon č. 514/2003 Z.z. neuvádza žiadnu metodiku výpočtu ani bodové ohodnotenie, na základe ktorého by sa výška priznávanej náhrady súdom určila, je treba určiť túto výšku na základe zákona podľa voľnej úvahy, ktorá však musí byť odôvodnená, musí mať svoje základy v zistenom skutkovom stave, musí sa riadiť úvahou rešpektujúcou vyššie uvedené skutočnosti a určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou

spravodlivosti. Výška nemajetkovej ujmy by mala korešpondovať aj so životnou úrovňou obyvateľstva ako aj s čiastkami, ktoré sú v tom ktorom štáte vyplácané ako odškodnenie z titulu rôznej ujmy (názor vyslovený Európskym súdom pre ľudské práva).

20. V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje napr. na konanie 36C/95/2014 Okresného súdu Košice I v skutkovo obdobnej veci, v ktorej rozsudkom z 15.12.2015 bola žalobcovi priznaná náhrada škody 1.980,45 € a nemajetková ujma 75.000 €. V služobnom pomere bol od 25.6.1980 a prepustený bol na základe personálneho rozkazu 22.12.2005, zamestnanie stratil vo veku 48 rokov po 25 rokoch výkonu funkcie, rozsudok bol uznesením Krajského súdu v Košiciach 1Co/202/2016 zrušený a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, kde v poradí druhým rozsudkom z 18.9.2018 bola žalobcovi priznaná náhrada škody 1.980,45 € a nemajetková ujma 15.000 €. V konaní 19C/325/2012 Okresného súdu Košice I tiež v skutkovo obdobnej veci, bola v poradí druhým rozsudkom z 9.4.2018, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 1Co/265/2018 z 22.5.2019, žalobcovi, priznaná nemajetková ujma 15.000 € s prísl. V konaní 37C 31/2014 Okresného súdu Košice II, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 6Co/322/2016 z 28.3.2017, bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 5.000 €. Odvolací súd poukazuje napr. aj na rozsudok Okresného súdu Bratislava I. z 21.1.2016 sp. zn. 16C/219/2014, ktorým bola žalovaná (SR) zaviazaná zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.420 €, s tým, že ako nezákonné rozhodnutie bolo označené uznesenie o vzatí do väzby, v ktorej pobudol žalobca po dobu cca 1 roka, pričom samotné trestné stíhanie bolo vedené až po dobu cca 9 rokov, rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 29.6.2017 sp. zn. 3Co/266/2015, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok prvej inštancie v napadnutej časti, ktorou bola žalovanej (SR) uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi (bývalému prokurátorovi) náhradu nemajetkovej ujmy 33.193,91 € s tým, že ako nezákonné rozhodnutie bolo označené uznesenie o vzatí do väzby, v ktorej pobudol žalobca po dobu cca 4 mesiacov, pričom samotné trestné stíhanie bolo vedené až po dobu cca 7 rokov, zároveň žalobca v konaní preukázal zdravotné ťažkosti psychického charakteru, t.j. 6 rokov navštevoval psychiatra a bral lieky.

21. Odvolaciemu súdu je známe, že v niektorých skutkovo podobných konaniach boli priznané aj vyššie náhrady nemajetkovej ujmy. K tomu podotýka, že je nespochybniteľné, že negatívny zásah do osobnostnej sféry pôsobí zraňujúco, individuálne a rozmanito u každej fyzickej osoby inak a aj dôsledky zásahu do týchto osobnostných sfér života každého človeka sú vysoko individuálne a musia byť v konaní náležite dokázané. Na vyjadrenie rozsahu a intenzity ujmy, ktorú vyvolali zásahy do týchto oblastí súkromného, rodinného života je preto nepostačujúce (paušálne) prirovnanie s inými, i keď obdobnými prípadmi. Nemajetková ujma má byť určitou náhradou za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu v nemajetkovej sfére dotknutej osoby. Je podstatné, v akom rozsahu bola znížená česť, dôstojnosť a postavenie fyzickej osobe práve v súvislosti s vedením trestného stíhania. V prejednávanej veci žalobkyňa neoznačila a najmä nepreukázala existenciu následkov takej intenzity, ktorá by zakladala jej právo na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v ňou požadovanej výške. Odvolací súd má v prejednávanej veci za to, že náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 € zodpovedá zákonným kritériám podľa § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. a nepochybne odzrkadľuje aj najnovší vývoj súčasnej judikatúry.

22. Odvolací súd preto konštatuje, že súd prvej inštancie pri posudzovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy síce správne zistil skutkový stav, avšak vec nesprávne právne posúdil vo vzťahu k výške priznanej nemajetkovej ujmy, ak výšku nemajetkovej ujmy stanovil vo výške 50.000 € bez prihliadnutia na maximálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy stanovenú v intenciách skutočností vyplývajúcich z bodu 18 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

23. S účinnosťou od 1. januára 2013 bolo zákonom č. 412/2012 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 513/2003 Z. z., doplnené ustanovenie § 17 ods. 4 limitujúce hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov.

24. Podľa § 12 ods. 2 zákona č. 274/2017 Z.z. ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50 násobku minimálnej mzdy.

25. Odvolací súd je toho názoru, že výška nemajetkovej ujmy nemôže presiahnuť výšku odškodnenia osôb poškodených násilnými trestnými činmi a v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých by priznaná finančná náhrada, napr. z konania o ochrane osobnosti, nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám - napr. výške náhrady za utrpenie a bolesť (ktoré boli napr. spôsobené telesnými zraneniami). Ak teda bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50 násobku minimálnej mzdy. Nemajetková ujma vzniknutá hoc aj nezákonným vedením trestného stíhania, pri ktorom nedošlo k úmrtiu, nemôže byť odškodňovaná v rovnakej výške ako úmrtie spôsobené trestným činom, nakoľko sa jedná o diametrálne odlišné ujmy poškodených. Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd prihliadajúc k zásahu do osobnostných práv žalobkyne vedením nezákonného trestného stíhania má za to, že žalobkyni patrí náhrada nemajetkovej ujmy, avšak nie v maximálnej výške (rovnajúcej sa náhrade za smrť spôsobenú trestným činom), ale vo výške 15.000 € za morálne poškodenie jej osoby, so zreteľom na jej vek, osobu, doterajší bezúhonný život, prostredie, v ktorom žije a pracovala, závažnosť následkov v súkromnom živote žalobkyne a v jeho spoločenskom uplatnení, ktoré sa nepochybné zhoršilo.

26. Odvolací súd preto rozsudok v časti náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 € potvrdil a v časti prevyšujúcej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 € napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

27. Odvolací súd zároveň rozhodol o nároku na náhradu trov celého konania vrátane trov odvolacieho konania. Žalobkyňa bola vo veci, pokiaľ sa týka jej nároku, resp. základu jej nároku úspešná v plnom rozsahu. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo). V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešnú žalobkyňu, ak jej bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ju totiž zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba riešiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobkyne bolo zasiahnuté. Otázka nemajetkovej ujmy je potom druhoradá a nadväzujúca. V prejednávanej spore o náhradu nemajetkovej ujmy rozsah úspechu žalobkyne závisel od úvahy súdu, nakoľko súd na základe vlastnej úvahy stanovil rozsah nemajetkovej ujmy, čím bola v konečnom dôsledku znížená suma priznaná žalobkyni. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy v zmysle § 255 ods.1 CSP je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“, keďže ten sa skúma, čo do právneho základu, a nie do výšky priznaného nároku. Odvolací súd preto žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100% (§ 255 ods. 1, § 396 ods. 1, 2 CSP). O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP), zohľadňujúc ustanovenie § 251 CSP. Pri vyčíslení výšky náhrady trov konania bude súd vychádzať iba z prisúdenej sumy (nie sumy žalovanej).

28. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).